
DELOVNO PRAVO

plača

izr. prof. dr. Barbara Kresal

Primer

- Delavec je pri opravljanju svojega dela povzročil škodo na materialu. Delodajalec želi znesek v višini nastale škode poračunati (odšteti) pri naslednji plači. Je to dopustno? Kaj bi svetovali delodajalcu, kaj delavcu?
-

Primer

- Delodajalec načrtuje večje število odpovedi iz poslovnega razloga. Na eni strani želi čim bolj znižati stroške te poslovne odločitve, po drugi strani pa čim bolj omiliti nezadovoljstvo pri delavcih. Zato je pozval, naj se pri njem oglasijo tisti delavci, ki bi želeli biti uvrščeni med presežne delavce, pod pogojem, da se s pisno izjavo odpovejo polovici odpravnine. Komentirajte!
-

PLAČA

izhodišča za pravno urejanje plače:

- *pogodbeni koncept* delovnega razmerja

→ plačilo je *nujni in bistveni element pogodbe o zaposlitvi*

→ plačilo je *glavna obveznost delodajalca*

→ delodajalec je *dolžan izpolniti* svojo obveznost plačila *tako, kot se glasi*, in odgovarja za izpolnitev te svoje (glavne) obveznosti

→ *riziko poslovanja nosi delodajalec*

- *odvisnost, podrejenost delavca* kot šibkejše stranke v tem razmerju

- *socialna funkcija plače* (ob njej še ekonomska in motivacijska funkcija)

PLAČA - definicija

Kompleksnost pojma plača (različni izrazi, pojmovna raznovrstnost, različni interesi – ekonomski, fiskalni, socialni, itd., različne definicije na različnih področjih, dinamičnost in razvoj pojma, mednarodna primerjava)

→ DELOVNOPRAVNA DEFINICIJA PLAČE!

- ***Pogodba o zaposlitvi je odplačna pogodba
→ plača je plačilo za opravljeno delo***
- ***Plača je plačilo, ki ga je delodajalec zavezan plačati delavcu na podlagi delavčeve zaposlitve pri njem***

PLAČA – definicija v ZDR

plačilo za delo = plača + morebitne druge vrste plačil

plača = osnovna plača, del plače za delovno uspešnost, dodatki, plačilo za poslovno uspešnost

*povračila stroškov v zvezi z delom
regres za letni dopust
odpravnina ob upokojitvi, odpravnina
nastanitev med delovnim razmerjem
udeležba pri dobičku*

nadomestilo plače

bruto / neto plača

PLAČA – definicija: široka opredelitev

“Plača pomeni plačilo ali zaslužek, ne glede na to, kako je oblikovan ali izračunan, ki ga je mogoče izraziti v denarju in je določen z medsebojnim dogovorom ali nacionalno zakonodajo in predpisi, in ki ga mora na temelju pisne ali ustne pogodbe o zaposlitvi delodajalec plačati delavcu za opravljeno delo ali storitve oziroma delo ali storitve, ki naj se opravijo.”
(Konvencija MOD št. 95 o varstvu plač)

“Plačilo vključuje običajno, osnovno ali minimalno plačo in vse druge dohodke, ki jih neposredno ali posredno, v denarju ali v naravi plačuje delodajalec delavcu in izhajajo iz delavčeve zaposlitve.” *(Konvencija MOD št. 100 o enakem plačilu delavcev in delavk za delo enake vrednosti)*

PLAČA - višina

MINIMALNA PLAČA

- nimajo: npr. Avstrija, Danska, Finska, Italija, Švedska
- nacionalno minimalno plačo poznajo: npr. Francija, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Portugalska, Španija, Belgija, Grčija
- slovenska ureditev

ENAKO PLAČILO ZA DELO ENAKE VREDNOSTI

enako delo – delo enake vrednosti

neposredna – posredna diskriminacija pri plačilu

kaj obsega varstvo (široka opredelitev plače, plačila)

učinkovito uveljavljanje v praksi

PLAČA – varstvo plače

Izplačilo plače – izpolnitev obveznosti

- Predmet izpolnitve
 - Vzajemnost izpolnitve in odstop od nje (nadomestila plače)
 - Čas, kraj in način izpolnitve
 - Pisni obračun izplačila plače
 - Drugo (vrstni red vračunavanja, itd.)
-

PLAČA – varstvo plače

Instituti, ki vplivajo na izplačilo plače

- Pobot
 - Izvršba na plačo
 - Odstop terjatve
 - Odpoved plači (odpust dolga)
-

PLAČA – varstvo plače

***Posledice neizplačila oz. nepravilnega izplačila plače
(kršitve obveznosti):***

- Zamudne obresti
- Izredna odpoved pogodbe o zaposlitvi
- Ugovor neizpolnitve
- Kazenskopravne sankcije
- Sodno varstvo

PLAČA – varstvo plače

Varstvo plače v primeru insolventnosti delodajalca:

- Prednostno poplačilo delavskih terjatev
 - Varstvo prek jamstvenega sklada
-